

תזריע
ה' תשע"א
כתובת:
Oraysa10@gmail.com
il.com

אורחיה דתא

===== לע"נ האשה צפורה הדסה ב"ר אברהם ברוך ת.נ.צ.ב.ה. =====

= פרשת תזריע =

תזריע תשעא

(יב, ב-ד) דַבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַעַת יָמִים כִּימֵי נִדַת דְּוֹתָהּ טָמְאָה: וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשֹׁר עַרְלָתוֹ: וְשָׁלְשִׁים יוֹם וְשָׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמֵּי טְהָרָה בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע וְאֶל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד מְלֵאת יָמֵי טְהָרָה:

השאלה ידועה, איך נכנס לכאן ענין מילת הבן ביום השמיני.

והנה מתוך דרשות חז"ל על הפסוק אולי נוכל להעמיד גדר בדבר, ובזה נבין קשר הענין וסמיכותו. [א] דרשת חז"ל (נדה לא:). שלא יהיו אמו ואביו עצבים וכולם שמחים, לכן ביום השמיני שטרה אז מלים את הבן.

[ב] דרשו (בפסיקתא) אם אתה משמר ז' של נדה אני נותן לך בן שנימול לשמונה.

[ג] (שבת קלה). שאם טמאה לידה נימול לשמונה ואם אינה טמאה לידה אינו נימול לשמונה.

[ד] (שם קלא. סנהדרין נט) ביום אפילו בשבת, שמילה דוחה שבת.

[ה] (מגילה כ.) שמילה במשך כל היום ולא בלילה.

[ו] (שבת קלב.) שמילה דוחה צרעת.

[ז] רק מילה ודאית דוחה שבת ולא אדרגינוס שהיא מילת ספק.

אולי יש מקום להסביר, שהנה כל עניני הטומאה והטהרה נוגעים רק לבני ישראל ולא לגוים ולכותים. שהרי רק בישראל המקודשים שייך היפך קדושה שהיא הטומאה.

והנה ההדגשה היא, שרק משום שישראל יש להם ברית עם הקב"ה, מטעם זה בלבד שייך בהם קדושה וטהרה, כי קדושתם נובעת מקדושת המקום, וטהרתם נובעת מטהרת המקום, אבל זולת בני ישראל הנה אין להם חלק בקדושה כלל ולכן גם מצבם העכשוי אינו מוגדר כטומאה, כי אין להם מקום להטהר. ובכל הקרבנות יש להם איזהו שייכות שיכולים להביא עולות ושלמים, אבל בהגיע קרבנות של ימי הטומאה, בזה אין להם חלק כלל וכלל.

מעתה יובן שכל הנידון הוא רק משום ש"בני ישראל" לכן יש בהם טומאת לידה, וזה נובע משום שביום השמיני ימול בשר ערלתו. נמצא שמילת יום השמיני נובעת באיזה מקום ממה שאמו טמאה לידה, וכן להיפך טומאת הלידה נובעת ממה שאנו מלים בשר ערלה.

ויש מקום לומר עומק נוסף, שהנה ידועים דברי הגר"א באגרתו, שכמו שהזכרים יש להם יצה"ר על לימוד התורה, כך עיקר יצה"ר של הנשים הוא ענין הצניעות. נראה שכמו שכריתת הברית עם הזכרים הוא על ידי מילת בשר ערלתו, ומבואר בחז"ל שבזה גם מלים את ערלת הלב האוזן והשפתים, שהם כלי לימוד התורה. ובה משעבדים את לבם לאביהם שבשמים. כך עיקר כריתת הברית של האשה היא שימור הצניעות וזה נוגע במה שהיא טמאה שבעת ימים ומרוחקת מבעלה, וזה ערלתה שהיא מלה שבעת ימים. אולם בהגיע יום השמיני יום מילת הבן כאן האב והאם שמחים בצוותא על הברית שבין ישראל לאביהם שבשמים.

עוד יבואר, שהנה אשה מביאה קרבן על לידתה, ובמידה מה טומאתה נובעת ממה שהיא צריכה להביא קרבן, היינו שהקרבן מתירה בקדשים. מבואר מזה שריחוקה מקדשים והכשרה בקדשים שניהם באים מצד לידתה וההודאה להקב"ה. מעתה מילת הבן ביום השמיני הוא סוג נוסף של קרבן לה', שבזה מביאים את הזכר הנולד ומקדישים אותו לגבוה. לכן יש לו שייכות עם ימי טומאתה, כי בזה יש נתינה לה' על עצם הלידה.

והנה יש 'ימים' בתורה שמהותם מעת לעת, ויש ימים שתלויים בזריחת השמש ושקיעתה, ומצד זה יש גם שייכות בין ימי טומאה וטהרה לימי המילה, שבשניהם 'ימים' פירושו זריחת השמש ושקיעתה, עד שיתכן שיימול הבן לאחר שש ימים וכמה שעות, אם נולד בסמיכות לשקיעה ונימול לאחר הנה"ח ביום השמיני. לכן דרשו חז"ל ענין היום האמור כאן שהוא יום ולא לילה וכן מהנה"ח לשקיעתה.

אולם נראה עפ"י הני"ל, שהנה ענין המילה האמור בפרשת לך לך ענינו הברית שכרת הקב"ה עמנו, היינו שהקב"ה ציוה לאברהם את המילה וכלליה על מי תחול, אולם 'זמן' המילה לא נקבע עדיין באופן שהיום עצמו מחיל את חובת המילה. ר"ל, שהנה קודם מתן תורה לא היה ליום' תוקף וחלות מצד עצמו, אבל לאחר מתן תורה שנקבעו ימי שבת וימים טובים וכדו', הנה היום גורם לקדושה שתבוא, כיו"ב יום השמיני גורם לחובת היום שיבוא למול את הבן, ודוחה אפילו את השבת. נמצא שבפרשה כאן נתחדש, שברית המילה יש לה חובה מצד היום ומצד זה היא דוחה את

הכל. ובזה דומה לטומאה וטהרה שהימים קובעים את הטומאה ולפעמים אין כבר נדת דותה אבל הימים קובעים את ההלכה, וכן את ל"ג הימים. הרי שהתורה מחילה הלכות על הזמנים.

כמו"כ יש לו שייכות לומר שמילה דוחה דיני טומאה וטהרה, היינו שדוחה צרעת. כי אע"פ שעל האם החילה הלידה טומאה, הנה הבן פרש לחיים ולטהרה, והוא אינו נטמא ואינו נדחה ממילתו ביום השמיני משום טומאה שהיא. ולכן מודגש שלב תאמר שטומאת האם מחילה טומאה גם על הולד, וכ"ש הוא, שאם היא שרק ילדתו טמאה כ"ש הנילוד שיצא ממקום טומאה ודאי שהוא טמא, לכן קאמר שביום השמיני ימול ובו אין חלק לטומאה כלל ואפילו צרעת נדחית.

נמצא שכל האי הלכתא נאמרה כאן, ללמד דיני מילה של "בני ישראל" בשונה ממילה שנאמרה לאברהם אבינו, שאז נאמרה כברית עם משפחת אברהם.

שבת שלום ומבורך

ברכת מזל טוב

ברכת מזל טוב שלוחה בזאת, לדודי היקר והאהוב

הר"ר יהודה הלוי אייזען שליט"א

לרגל נישואיו בשעטו"מ

יתן ה' ברכה בביתו, בנין עדי עד, דורות ישרים ומבורכים.